

глядаючи свої записи за дев'ять років у Смокі-Роуд, я зрозуміла, що за перший рік не написала в блокноті ні слова. Цілий рік я займалась тільки одним – намагалася гарантувати безпеку. Жоден учень не почувався з безпеці, бо в школі постійно відбувалися сутички й бійки».

Спочатку Лорі витратила купу часу на те, щоб покласти край нескінченним бійкам, і дуже часто – частіше, ніж їй хотілось, – відсторонювала учнів від навчання й відсилала їх додому. Іншого виходу не було. Лорі розуміла, що коли учні лізуть у бійку чи бояться, що їм дадуть стусанів, ні про яке навчання не може бути й мови. За перший рік директорка сформулювала основні правила поведінки, щоб учні усвідомили, як треба поводитись. А найголовніше, що вона повернулася в школу і на другий рік. Це зупинило «обертові двері» й дало школі змогу попрацювати над ефективним довготерміновим планом – планом, що мав зруйнувати звички, які вкоренилися в шкільній культурі.

«Наша школа вважалася поганою, але всі з цим змирилися. Наші показники нікого не засмучували. Всі думали щось на кшталт: “Послухайте, а ви непогано даєте собі раду з тим, що маєте”. Ми могли й далі залишатися такими, як були. Але на другий рік ми задумались над тим, якою школою хочемо стати. Треба було зробити так, щоб дітям хотілося тут учитись. Цілий рік ми розробляли нашу місію і концепцію. І саме тоді збагнули, що мусимо ближче пізнати своїх дітлахів. То був дуже довгий процес; ми залучили до нього вчителів, учнів, ділових партнерів і представників місцевої спільноти. Створили батьківсько-учнівський комітет. Гадаю, що більшість учителів вірили в наших дітей, але загалом – як школа – ми, мабуть, в них не вірили, й наша громада теж не вірила. Вчителі вірили, бо серед них було багато чудових педагогів, які досі тут працюють, але нам бракувало загальної концепції».

І ця концепція перетворилася на план, що складався з чотирьох кроків. Спочатку треба було впевнитися, що діти взагалі ходять до школи. Смокі-Роуд мала дуже низький рівень відвідуваності, і Лорі розуміла, що школа не створила культури, в якій учні відчували б, що їхня присутність важлива, – і що в цьому була і її вина. «Я весь час відсторонювала їх від занять за бійки, – каже вона, – і цим явно показувала, що вони небажані в школі».

Далі Беррон з командою заповзялися зробити так, щоб учні почувалися в школі безпечно. Сутички в Смокі-Роуд мало коли закінчувалися серйозними травмами, але для того, щоб діти почувалися в

безпеці й могли зосередитися на навчанні, регулярним бійкам треба було покласти край.

Наступний крок – допомогти учням відчутти, що їх цінують як особистостей. Переломний момент настав, коли Лорі та її команда зрозуміли, що в навчанні потрібно враховувати потреби й інтереси кожного учня. (За хвилику я розповім про це докладніше.)

Четвертим кроком було скласти навчальну програму, яка б допомогла учням стати успішними в майбутньому. Зверніть увагу, що для Лорі цей крок був останнім із чотирьох. Навчальна програма важлива, але тільки тоді, коли на місці решта компонентів. Те ж саме стосується оцінювання кваліфікації вчителів.

«Ми не присвячували великої уваги викладанню, бо вчителі весь цей час і так працювали. Мені здавалося, що проблема не в тому, що вчителі не вміють викладати. Просто їм стільки всього заважало. Я була впевнена, що якби їм дати клас на сімдесят п'ять хвилин, вони придумали б, що з ним робити. Спочатку треба було подбати про все решту, а тоді вже взятися за вчителів. А до цього ми не могли визначити, добре викладає вчитель чи ні, бо проблема могла полягати в безпеці, класному керівництві чи комунікації з дітьми. Ми щотижня сиділи на уроках у кожному класі. Я мала двох помічників, і ми троє щотижня ходили на уроки до кожного вчителя. Це було б неможливо, якби до мене, як раніше, посилали по сімдесят дітей за день через проблеми з дисципліною».

Ситуація у Смокі-Роуд почала змінюватися допіру тоді, коли Лорі задумалась про те, що важливо для їхніх учнів. «Те, що має значення для учнів, має значення і для нас. Футбол, гра в музичному гурті, математика, англійська – байдуже що. Ми не збиралися переконувати учнів, що футбол нікому не потрібний, а математика – важлива. Ми вибрали інший підхід: якщо для вас найбільшим пріоритетом є футбол – ми підемо на все, щоби втримати вас у команді. Коли ми запровадили цей підхід, коли діти побачили, що для нас важливо те, що цінують вони, дітлахи почали виконувати те, що було важливо для нас. Як тільки ми налагодили взаємини з дітьми, вони почали відчувати докори совісті, коли підводили нас. Може, вони не любили математики, але не хотіли розчарувати вчителя математики. І тоді вчителі нарешті змогли викладати, а не писати догани за поведінку.

Деякі вчителі терпіти не могли футбол, але все одно ходили на матчі й підтримували Боббі, а наступного дня просили його допомог-

ти їм пояснити математичне рівняння. І Боббі був готовий розв'язати для того вчителя всі рівняння на світі».

Такий підхід змусив Лорі відмовитися від усіх схем, що їх накидали штат і федеральна влада, й позбутися останніх залишків мислення в стилі «ми завжди так робили». І це спрацювало. Один учень був чудовий спортсмен, але не зміг перейти в сьомий клас, бо дістав тридцять три догани за погану дисципліну. Коли Лорі врешті-решт переконала його, що вона погоджується, що заняття спортом – найважливіші в його житті, проблем із поведінкою поменшало. «В сьомому й восьмому класі цей учень дістав тільки дві догани. І склав усі стандартизовані тести. Той хлопчина був темношкірий, займався за корекційною програмою і безкоштовно харчувався – словом, входив до групи найбільшого ризику. Ми сказали йому, що хоч футбол і важливіший для нього за все решта, ми допоможемо йому дати раду й з іншими предметами».

Пані Беррон навела мені ще один приклад. «У нашому хорі співає одна дівчинка: біла, вчиться за корекційною програмою, з бідної родини. Її батько помер, коли вона була в четвертому класі. Відтоді дівчинка замкнулася в собі, перестала вчитися. Все йшло до того, що те дівча мали залишити на повторний рік у шостому класі. Але керівник хору розгледів в учениці талант і дав їй сольну партію. У листопаді вона заспівала соло – і той рік закінчила на відмінно. Але цього б не сталось, якби вчитель не зауважив, що дівчинці найбільше подобається співати. Треба завжди дослухатися до того, що для дитини важливо».

«Наші вчителі не стають перед цілим класом і не кажуть: “Ви всі мусите скласти іспит з математики”. Вони підходять до кожної дитини: “Послухай, ти хочеш грати в шкільному оркестрі, правда, – і ще й першу партію? Думаю, гарна оцінка з математики тобі в цьому допоможе”. Всіх можна попросити про послугу. А змусити цілий клас виконати ваш наказ не вийде». Зміни в школі Смокі-Роуд були очевидні для всіх, і шкільні показники теж різко підвищилися. Кожна підгрупа поліпшила свої результати – в учнів, які навчалися за комерційними програмами, оцінки з математики й читання поліпшилися на 60 відсотків, а ще значно зросла відвідуваність і суттєво знизилась кількість доган за погану дисципліну.

Ситуація в Смокі-Роуд змінилась так кардинально, що школі присвоїли титул Заслуженої школи штату Джорджія, що навчає за